І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 58. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го БЕРЕЗНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 29, 1961 No. 58. VOL. LXVIII.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ЗБІЛЬШУЄ ВИСОТУ СТАРЕЧИХ ПЕНСІЙ

ЧОЛОВІКИ ЗМОЖУТЬ КОРИСТАТИ З СТАРЕЧИХ ПЕНСІЙ ПО ЗАКІНЧЕННІ 62 го РОКУ

Вашингтон. — Палатна Комісія Способів і Засобів 27-го березня більшістю 20 до 2-ох голосів прийняла змінений урядовий законопроєкт, згідно з яким буде збільшена стареча пенсія для деяких категорій пенсіонарів і можна буде чоловікам переходити на емеритуру після закінчення 62-го року життя, подібно, як це досі могли робити жінки, але тоді вони дістають меншу емеритуру. З прийнятого законопроєкту, якщо він стане законом, скористали б 3.675.000 осіб, бо вони дістали б збільшені старечі платні. Цей законопроєкт при кінці цього тижня мають переслати до повної Палати Репрезентантів, де над ним мало б відбутися голосування аж після великодніх вакацій. Збільшені старечі пенсії дістали б 3.675.000 осіб, це значить одна четверта всіх тих, які користають із пенсій соціяльного забезпечення. Між ними є такі категорії: 1.500.000 вдів по емеритах, які дістануть збільшені пенсії на 10%. Президент пропонував збільшити їм пенсії на 13.5%. Найменші старечі емеритури мають бути збільшені до $40 місячно. Вони тепер виносять $33. З З цього скористають 2.175,000 емеритів, які дістануть збільшення пенсій найбільше до $7. Кеннеді пропонував був збільшити найнижчі емеритури до $43. Третій важливий пункт в прийнятому законопроєкті зменшує емеритальний вік із 65-ох до 62-ох років життя. Але з цього зможуть користати ті робітники, які схочуть, бо інші зможуть працювати до 65-го року. Обраховують, що з цього пункту можуть скористати коло 560.000 робітників і їх жінок, але вони дістали б відповідно зменшені пенсії, подібно, як досі діється з жінками - робітницями. Ці зміни коштували б фонд соціяльного забезпечення коло $850 мільйонів річно. Президент пропонував, щоб вони виносили більше, як один більйон долярів. Комісія злібералізувала той пункт соціяльного забезпечення, який постановляє, хто може користати із старечих пенсій, і внаслідок цього 160.000 осіб дістали б право на старечі пенсії. Збільшені витрати соціяльного забезпечення мали б бути покриті із збільшених ставок, які мали б зрости до $6 річно при найбільших заробітках, які виносять до $4.800 річно. Самозатруднені платили б річно збільшені ставки до $9 річно при найвищому забезпеченні. Тепер ставки до соціяльного забезпечення виносять по 3% річно. Вони мали б бути збільшені до трьох і одної восьмої відсотка річно. Президент Кеннеді пропонував, щоб збільшення ставок обов'язувало аж від 1-го січня 1963 року, але Комісія ухвалила, щоб воно обов'язувало від 1-го січня 1962-го року. Якщо Конгрес ухвалить новий законопроєкт до кінця квітня, і Президент його підпише, то емерити дістали б збільшені пенсії вже в перших днях липня цього року.

Президент вдоволений із продукції далекосяжних ракет

Вашингтон. Аж тепер опублікували інтерв'ю президента Кеннеді, яке він відбув 10 днів тому із представником лондонської телевізійної стації, і в якому заявив, що ЗДА і Велика Британія не мали б жадних труднощів у змаганнях в ділянці далекосяжних ракет із СССР, коли б не та обставина, що ці обидві демократичні країни ніколи не почнуть війни. Тому, казав Президент, замало є порівнювати „ракети ЗДА з ракетами СССР", бо ця країна мусітиме рахуватися з тим, що їй залишиться з її ракет після того, як ворог перший нападе на ЗДА. На думку Президента в найближчих роках боротьба проти комунізму буде йти не на військовому фронті, хоч будуть і труднощі військового характеру. Важливим є те, щоб держави Південної Америки і Африки втримали свої демократичні форми уряду. І це є головне завдання уряду ЗДА в цій ділянці — казав Кеннеді.

Генерал Лінкольн домагається фондів на модернізацію збройних сил

Вашингтон. — Генерал бригади Лоренс Дж. Лінкольн в радіовому і телевізійному інтерв'ю з сенатором республіканцем Кеннетом Б. Кітінгом заявив, що треба збільшити фонди на модернізацію американських збройних сил, щоб не дозволити випередити себе збройним силам СССР, який не жалує фондів на те, щоб комуністичним збройним силам дати якнаймодерніший виряд і зброю. Президент Айзенгавер пропонував на модернізацію армії $1,800,000,000, а президент Кеннеді плянує збільшити цю суму. СССР негайно продукує більше число нової зброї, як тільки дістане кращий тип танків, або якоїсь іншої нової зброї, бо комуністи не рахуються з висотою витрат на нову зброю, щоб здійснити свій плян запанувати над світом. Коли б ЗДА не рахувалися з висотою бюджетових витрат, то ця країна завжди першою мала б найкращі типи зброї.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** підписав закон про привернення ранґи генерала армії експрезидентові Двайтові Д. Айзенгаверові з важністю від дня 20-го грудня 1944-го року, це значить з тією датою, коли Айзенгавер був найменований до ранґи п'ятизіркового генерала. Айзенгавер зрікся був генеральської ранґи в липні 1952-го року, коли був найменований на республіканського кандидата на президента.

● **В п'ятницю увечері 31-го березня** зачинається релігійно-національне жидівське свято Пасхи, яким жиди в цілому світі відзначають звільнення свого народу з єгипетської неволі, що сталося більше, як 3,000 років тому. Це свято триває з перервою 7 днів у реформованих жидів, а в ортодоксів і консервативних релігійних громадах 8 днів.

● **Особиста лікарка президента Кеннеді** д-рка Дженет Треведл рекомендувала своєму пацієнтові відпочивати в кріслі-гойданці. Вона дістала 1,000 листів із запитом, де таке крісло можна купити. Неможучи всім відповісти, вона подала часописам адресу фірми, що робить такі крісла: П. енд П. Чер Компані в Ашеборо, Північна Кароляйна.

● **Преса підкреслює**, що президент Кеннеді в перших тижнях свого урядування часто вживав слова „вирішення", по якомусь часі любив користуватися „на мою думку", а в останній пресовій конференції аж 8 разів ужив „маю надію", 4 рази „на мою думку", і ані разу не покористувався словом „я вирішив".

● **Конґресмен республіканець** з Арізони Джан Дж. Родес висловив побоювання, що до Корпусу Миру можуть пролізти комуністи, які як представники ЗДА ширитимуть комуністичну пропаґанду в тих країнах, куди вони поїдуть на працю. На думку цього конґресмена комуністи не можуть не використати такої нагоди, яка їм трапляється при організації Корпусу Миру.

ПОХОРОН СЛ. П. ДМИТРА ГАЛИЧИНА В НАЙБЛИЖЧУ СУБОТУ

Похорон сл. п. Дмитра Галичина, головного предсідника Українського Народного Союзу і президента Українського Конґресового Комітету та екзекутивного директора Комітету Пам'ятника Т. Шевченкові, що помер минулої неділі, 26-го березня, після нещасливого випадку, що трапився 10-го березня, відбудеться в найближчу суботу, 1-го квітня 1961, о год 9-ій рано. Тепер тлінні останки Покійного спочивають в похоронному заведенні Петра Яреми при Іст 7-ій вулиці в Ню Йорку, де вже в понеділок, о годині 8:30 ввечері був відправлений парастас за спокій душі Покійного. Парастас мав бути відправлений в тій самій годині також у вівторок, 28-го березня, і буде відправлений там же о годині 8-ій ввечері в середу і четвер, 29 і 30-го березня. В п'ятницю 31-го березня ввечері, тіло Покійного буде перевезене до Українського Народного Дому при 142 Друга евеню в Ню Йорку та покладене у великій залі, де о годині 8-ій того ж вечора буде відправлена велика панахида. В суботу, 1-го квітня, похорон почнеться о год. 9-ій рано відповідною відправою виносом тіла Покійного з Народного Дому і перевезенням до церкви св. Юра при 7-ій вулиці, звідки, після Служби Божої та дальших похоронних відправ, Покійник буде перевезений та похований на Кальварійському цвинтарі. Відправи в церкві почнуться о годині 9:30 рано, а жалобна кавалькада на цвинтар відбудеться в полудневих годинах. Дружина і Родина Покійного, як і проводи Українського Народного Союзу і Українського Конґресового Комітету запрошують українське громадянство до чисельної участи в цих сумних обрядах, що будуть останньою прислугою громади для Того, що їй служив все своє життя.

ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ БАГАТОЛЮДНІ І ВЕЛИЧАВІ ПОХОРОНИ СЛ. П. ДМИТРА ГАЛИЧИНА

Судячи по тому потрясаючому враженню, що його викликало повідомлення про смерть сл. п. Дмитра Галичина в Ню Йорку і в країні та по перших вже відгомонах на ту сумну вістку, можна передбачати, що заповіджені на найближчу суботу, 1-го квітня перед полуднем, похорони цього провідного діяча Американської України, будуть записані до історії, як одні з найбільш багатолюдних і величавих. Це й нічого дивного, бо ж Покійний впродовж понад 30 років жертвенно і самовіддано працював для Громади, а в більшості на передових, а з цим і найтрудніших і найбільш відповідальних постах. На адресу Дружини Покійного, які Укр. Народного Союзу та Українського Конґресового Комітету, що їх Покійний очолював, невпинно напливають з усіх усюдів телеграми і листи з висловами співчуття і жалю після великої і ненадійної та передчасної втрати. Багато центральних і місцевих організацій навіть з віддалених міст, включно з Канадою, заповідають висилку своїх репрезентантів на похорон. До почесної сторожі біля домовини Покійного і до перевезення його тлінних останків на місце вічного спочинку зголосились зокрема побратими Покійного, б. Українські Січові Стрільці та учасники визвольних змагань українського народу. До участи в похоронах зголошуються молодечі організації. Хор „Думка" в Ню Йорку висловив готовість співати панахиду. Цей великий та без сумніву щирий відгук найширших кол нашої громадськости на смерть свого лідера був також одною з причин, щоб останню панахиду відправити, примістивши там на той час тлінні останки Покійного, в великій залі Українського Народного Дому, що — до речі — був одною з головних турбот і предметів опіки Покійного від довгих років та до Дирекції якого Покійний постійно належав.

ЧЛЕНИ ЕКЗЕКУТИВИ ТА ПРАЦІВНИКИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНС І В-ВА „СВОБОДА" ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ СВОГО ШЕФА

Джерзі Ситі. — Вся велика Українська Громада болюче відчула і з великим смутком прийняла вістку про передчасну смерть свого довголітнього провідника й опікуна сл. п. Дмитра Галичина. Проте, трагічність цієї події найбільше відчули найближчі співпрацівники Покійного з Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу та працівники головної концелярії УНСоюзу і В-ва „Свобода", для яких Покійний довгі роки був безпосереднім шефом. Будинок УНСоюзу і „Свободи" при 81-83 Ґренд Стріт в Джерзі Ситі від першого повідомлення про смерть його господаря в неділю, 26-го березня замаяний двома спущеними до половини машту прапорами, зоряним американським і синьожовтим українським, а над входовою брамою до будинку звисає, на знак жалоби, чорне полотно. В понеділок, 27-го березня вранці, в цьому будинку почалось, здавалося б, нормальна праця, як починається від багатьох-багатьох років кожного дня. Тільки друкарські машини в Редакції „Свободи" та лінотипи в її друкарні ще раніше, ніж звичайно, вистукували, цим разом уже наче жалобний марш та вічну пам'ять, складаючи на папір повідомлення про смерть свого шефа. Людина вмирає, життя людей продовжується. Так і тут, в канцелярії УНСоюзу та В-ві „Свобода". Проте, хоч робота відходила нормальним порядком, за виробленою впродовж років рутиною, але думки і почування були при тому, з ким усі працівники в тому будинку при 81-83 Ґренд стріт кожного дня зустрічались, разом з ним і під його проводом працювали. Вони й вшанували Його пам'ять. О годині 11-ій перед полуднем в опорожненій канцелярії сл. п. Д. Галичина зійшлись три члени Екзекутиви УНСоюзу виконуючий обов'язки гол. предсідника Йосип Лисогір, головний секретар д-р Я. Падох та найстарший співпрацівник Покійного, гол. касир Роман Слободян і з ними ред. А. Драган та відбули коротке формальне засідання Екзекутиви з одною тільки точкою на порядку нарад: вшанування пам'яти свого покійного шефа, Дмитра Галичина. Коротке слово п. Йосипа Лисогора, опісля хвилина мовчанки і збори закінчились. Негайно після того на 10 хвилин перервано працю в усіх відділах канцелярії УНСоюзу та В-ва „Свобода", а всі працівники зібрались у приміщеннях Редакції. І знову коротке слово виконуючого обов'язки головного предсідника п. Йосипа Лисогора і таке ж коротке слово п. Р. Слободяна, і голови всіх похилились в мовчазній жалобі і пошані до свого — вірити не хочеться — покійного вже Шефа, пам'ять про якого житиме вічно.

Останній виступ сл. п. Дмитра Галичина

Своєрідною символікою можна вважати обставину, що останнім публічним виступом сл. п. Дмитра Галичина була справа пам'ятника Тарасові Шевченкові, а місцем того виступу був Капітоль у столиці країни, Вашинґтоні, де пам'ятник має стояти. Було це у вівторок, 7-го березня, тільки на три дні перед нещасливим випадком, що трапився сл. п. Д. Галичинові в п'ятницю, 10-го березня, та який закінчився його передчасною смертю 26-го березня. Як уже інформовано, 7-го березня сл. п. Дмитро Галичин разом з головою УККомітету і заступником голови Комітету Пам'ятника Шевченкові, проф. Левом Добрянським, очолював делегацію Шевченківського Комітету, що вибрала в столиці місце на будову пам'ятника Шевченкові та відбула конференцію з представниками Комісії Парків Столиці в Департаменті внутрішніх справ і мала зустріч з сенаторами і конґресменами в Капітолю, на сходах якого і зроблено цю фотознімку. Сл. п. Дмитро Галичин стоїть другий зліва. Біля нього першим зліва стоїть маршалок Василь Мудрий, а дальше зліва стоять: конґресмен Джан Лесінскі, сенатор Кеннет Б. Кітінґ, п-ні Олена Лотоцька, сен. Еверет Діркcен, сен. Джейкоб К. Джевітс, ред. Волод. Душник, конґресмен Пол Джовнс, проф. Лев Добрянський і ред. А. Драган. Внизу на сходах сидять (зліва): д-р М. Стахів, ред. Є. Зиблікевич, п. І. Білинський, п. Й. Лисогір, д-р Я. Падох, п. Ст. Маренка, полк. В. Рибак. Немає на цій кліші приявних тоді у Вашинґтоні пп. С. Гординського і Б. Ржепецького.

ПАМ'ЯТІ НАШОГО "ПРЕДСЕДИ"

Одні називали його „Паном Президентом", інші „Паном Головою", ще інші прямо „Паном Галичиним". Але для нас, давніших його співробітників і приятелів, він від 1950-го року був і до кінця життя залишився „Председою".

Цього слова немає в словнику української мови і для багатьох з нас воно чуже й незрозуміле. Але в ньому — великий зміст Американської України, головно її народження і початкового розвитку. Викували це слово наші лемки, піонери-основоположники Українського Народного Союзу. Воно тверде, як їхні мозолисті руки, але й простолінійне, як їхній характер та правдиве, як їхня вдача. Таке його значення і такий його зміст, сполучений із найвищим постом в громаді.

Такий і був наш „председа", блаженної пам'яті Дмитро Галичин. Цим словом і цим постом він був наче межовим каменем між двома ґенераціями наших поселенців у цій країні, піонерами з-перед першої світової війни і попередньою „свіжою кров'ю" після неї. За час його урядування, спочатку на пості головного секретаря, а опісля „председи" Українського Народного Союзу, ця організація записала не тільки найсвітліший ріст і розвиток, але й свою справжню метаморфозу зі старовинної в модерну.

Але покійний наш „председа" був не тільки помостомлучником і зв'язковим між двома ґенераціями наших поселенців з-перед і після першої світової війни. Він, разом з покійним своїм приятелем Лукою Мишугою, відіграв подібну ролю і в прив'язанні до української громади, а з цим і української справи, також народженої вже в цій країні української ґенерації. Та сама 18-та Конвенція УНСоюзу, що в 1933-му році вперше вибрала Дмитра Галичина на головного секретаря, вирішила також видавати для народженої тут ґенерації англомовний „Український Тижневик", і з уваги на цю ґенерацію він разом з д-ром Мишугою оформлював світогляд „двох батьківщин".

Після другої світової війни в жили Американської України влилося багато нової „свіжої крови" у формі сотні тисяч нових поселенців, що знову основно змінило склад нашої спільноти. Тоді сл. п. Дмитрові Галичинові, „нашому председі", знову судилось відіграти, вже втретє, ролю того помосту, що лучить ґенерації. Це було, без сумніву, рідкісною прикметою його вдачі, як і його знання та хисту і того величезного авторитету, що його він собі потрапив здобути, щоб стати для кожної ґенерації, для кожної верстви нашої суспільности тим „своїм", чи „нашим", з яким можна про все поговорити, якому можна все повірити, з яким можна в кожній, навіть найскладнішій і найдрастичнішій справі порозумітись.

У цьому, мабуть, головна, справді історична заслуга Покійного. Його індивідуальність і його авторитет, ця його виїмкова роля помосту між поодинокими ґенераціями, прошарками та угрупуваннями, не тільки заощадили нашій спільноті багато неминучих в інших випадках непорозумінь, тертя і труднощів, але й дозволила ту енерґію, яку треба було б витратити на полагоджування та вигладжування розбіжностей, використати для позитивних, творчих цілей.

Нашого „председи" вже немає між нами, немає між живими. Втрата дуже болюча, тим болючіша, що трагічна й передчасна. Але вона легша в обличчі тої великої організаційної і духової спадщини, що залишилась після Покійного і що надаватиме напрямку і тону нашому суспільному життю на довгі роки в майбутньому, зберігаючи вічну пам'ять після „нашого Председи".

Почались відправи за спокій душі сл. п. Дмитра Галичина

З багатьох українських католицьких парафій інформують, що там передбачають-ся відправи Богослужень і Панахид за спокій душі сл. п. Дмитра Галичина. Одна з перших таких сумних відправ відбулась в українській католицькій церкві св. Петра і Павла в Джерзі Ситі, парафіянином якої Покійний був упродовж кількох років, як мешкав у Джерзі Ситі. Службу Божу у вівторок 28 березня о год. 7:30 рано відправив з власної ініціятиви всч. о. Антін Борса, довголітній приятель Покійного. Багато із працівників канцелярії УНСоюзу та В-ва „Свобода" взяли участь у Богослуженні.

СССР НАТЯКАЄ НА МОЖЛИВІСТЬ ЗГОДИ ЩОДО ЛЯОСУ І ВОДНОЧАС ВІДГРОЖУЄТЬСЯ

Вашингтон. — Президент Кеннеді і совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико перевели в Білому Домі в минулий понеділок 27 ц. м. коло одногодинну нараду в справі Ляосу. Ґромико заявив потім, що розмова була „дуже цікава й корисна" та що „є надія, що знайдеться можливість мирно поладнати проблему Ляосу". Таку саму надію висловив през. Кеннеді, але в заяві, проголошеній його речником, сказано виразно, що ЗДА уявляють собі замирення в Ляосі почерез негайне проголошення військового перемир'я та перетворення Ляосу в дійсно невтральну і незалежну країну. Майже одночасно Хрущов перевів коло одногодинну нараду з індійським амбасадором Меноном, який передав був Хрущову листа в справі Ляосу від індійського прем'єра Неру. На настрої серед большевицької верхівки в справі Ляосу вказує велика стаття в „Правді". Вона стверджує, що в англійській ноті з минулого четверга є „конкретні можливості для осягнення згоди в справі Ляосу", але водночас відкидає „ультимат", що його нібито проголосив през. Кеннеді на своїй останній пресовій конференції, коли він вимагав негайного припинення воєнних дій в Ляосі та припинення совєтських достав зброї і амуніції комуністичним військам. „Правда" не признає, що комуністичні партизани та совєтська активна допомога їм створила кризу в Ляосі, а — за большевицьким звичаєм — перевертає правду коміть головою і твердить, що уряд Боума Ума є „урядом бунтарів" та що єдиним „леґальним" урядом є колишній уряд Суванни Фоуми, що його підтримували комуністи. Большевики не заперечують, що вони постачають ляоським партизанам зброю і виряд та промовчують питання негайного перемир'я і припинення військових достав. Замість того вони заявляють, що у випадку збройної інтервенції збоку Південно-східнього оборонного пакту (СЕАТО) і ЗДА — комуністичні держави відповідять „збройними відплатними заходами".

Тим часом в столиці Сіяму Банґкоку зараз у першому дні конференції 8-х членських держав згаданого військово-політичного бльоку СЕАТО Англія, Австралія, Нова Зеляндія, Філіппіни, Сіям і Пакістан одностайно негайно підтримали Америку в рішенні протиставитись збройною акцією комуністичній загрозі в Ляосі, якщо Москва не захоче прийняти західніх пропозицій замирення. Одинокий французький міністер закордонних справ виявив стриману позицію і отягався із складенням виразної декларації в цій справі, але — за твердженням преси — інші члени СЕАТО не сумніваються, що Франція буде солідаризуватись з більшістю своїх союзників. Проте всі члени СЕАТО переконані, що збройна інтервенція виявиться зайвою, бо Совєти, поставлені перед рішучість Заходу, завернуть і приймуть західні пропозиції, а тільки будуть торгуватися задля „збереження обличчя". Совєтськими вимогами є — якщо судити по згаданій вище статті „Правди" — 1) щоб ЗДА нічого не робили для загострення конфлікту в Ляосі, 2) щоб Сіям не став випадною базою для воєнної акції проти комуністів в Ляосі і 3) щоб ЗДА відкликали з Ляосу своїх військових дорадників. Найбільші шанси мирної полагоди справи Ляосі вбачають західні обсерватори в посередництві Індії. Одностайність всіх членських держав на конференції в Банґкоку була така ясна і виразна, що рішено скоротити передбачений 4-денний час конференції і закінчити її вже в середу. Тоді державний секретар Дін Раск полетить до Ню Делі на розмову з індійським прем'єром Неру, а англійський міністер закордонних справ лорд Гюм відлетить до Лондону, де він має в четвер стрінутись з колишнім ляоським прем'єром Суванною Фоумою, що пропаґує концепцію невтральности Ляосу та водночас має добрі зв'язки з ляоськими комуністами.

Переговори в справі закінчення війни в Альжирі почнуться 7-го квітня

Туніс. — Альжирський тимчасовий уряд подав до відома, що довго очікувані переговори в справі Альжиру почнуться дня 7-го квітня ц. р., в Евіян-ле-Бейнс по французькій стороні французько-швайцарської границі. Встановлено цю дату під час попередньої зустрічі представників французького й альжирського тимчасового урядів, що відбулася в Берні у Швайцарії і на якій обговорено й устійнено технічні подробиці відбуття цих переговорів. Делеґація альжирських націоналістів перебуватиме під час переговорів на швайцарській території у Женеві і звідти її члени доїздитимуть для розмов до Евіян-ле-Бейнс. Вони житимуть у приватних віллах, що їх передасть їм до диспозиції швайцарський уряд. В приготуваннях до цих переговорів відіграє видатну ролю швайцарський уряд, як посередник. Найбільш спірною проблемою в цих переговорах буде справа устійнення границь території, що її мала б займати майбутня територія Альжиру як теж справа Сагари.

У СВІТІ

● **Англійські власті** покликали до життя спеціяльну комісію для перевірки приписів безпеки на англійських військових базах, дослідних стаціях і різних влаштуваннях з уваги на загрозу від большевицьких шпигунів. Сталося це внаслідку останнього шпигунського судового процесу в Лондоні, що скінчився в минулому тижні. Прем'єр Мекміллен запевнив парлямент, що засудженим шпигунам не вдалося викрасти й передати Москві дійсно дуже важливих військових тайн.

● **Португальська делеґація** в Об'єднаних Націях вийшла з залі під час засідання Генеральної Асамблеї в минулий четвер, коли-то рішено 79 голосами проти двох (Еспанії і Південної Африки) поставити на денний порядок Асамблеї справу португальської колонії Анголі. Португалія заявила, що бойкотуватиме наради Асамблеї в цій справі і не визнає її постанов, але не виступає з Об'єднаних Націй.

● **У Польщі**, під натиском кардинала Стефана Вишинського розв'язалась підтримувана комуністичним урядом „проґресивна" організація „Харітас", до якої належало 400 духовників, які задля власної вигоди чи просто внаслідку слабого характеру дали себе використовувати комуністами для розбивання єдности в польській Католицькій Церкві.

● **Прем'єр Південно - Африканського Союзу Гендрік Верверд** виголосив у парляменті в Кейптавні впродовж 1 години і 45 хвилин промову з обороною своєї біло - расової політики та свого рішення радше виступити з Британського Коммонвелту, як дозволити іншим членським державам Коммонвелту критикувати ту політику. Він закидав англійському прем'єрові Мекмілленові й іншим прем'єрам з Лондонської конференції Коммонвелту, де між ним і ними прийшло до гострого удару, що вони не турбуються диктаторським режимом у Гані і Пакістані, а відносинами в Південній Африці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Подих війни

Наприкінці минулого тижня в міжнародному світі витворилась атмосфера, прикметна для передвоєнного часу. В обережній і позбавленій ультиматичного речення, проте рішучій заяві президента Кеннеді про рішення ЗДА боронити загрожену незалежність і свободу малої південно - азійської держави Ляосу, хоч і говорилось про мир, але залунала вона як прелюдія війни. Довгі наради Президента з його найвищими цивільними й військовими дорадникам, нота Англії в справі Ляосу до Москви, виміна депеш між Вашингтоном і Парижем, несподівана зустріч Кеннеді з англійським прем'єром Мекмілленом на Флориді, конференція 8-членного бльоку СЕАТО в столиці Сіяму, Бангкоку, з участю двох прем'єрів і шістьох міністрів закордонних справ вільного світу та високих військовиків 8-ох держав, відвідини Громика у Білому Домі — вся ця дипломатична метушня, що супроводилась окутаними таємницею військовими наказами, завжди характеристична для передвоєнного стану.

Справа Ляосу ненова, бо ж негайно після усамостійнення тієї країни, як дотогочасної французької колонії Індо - Китаю, комуністичні партизани, активно підтримувані з Північного В'єтнаму, що став експозитурою Москви й Пейпінгу на південний схід Азії, почали підривати тамошній лад. Те саме діялося і по нинішній день діється в сусідньому Південному В'єтнамі. Тяжко зрозуміти, чому вісім вільних держав, зорганізованих у згаданому вгорі Південно-Східньому Азійському пакті відразу не реагували як слід, всупереч своєму договірному зобов'язанню стояти на сторожі незалежности і свободи загрожених комунізмом країн Південної Азії.

Як виказують історичні прецеденси, трудно з певністю передбачити, чи можна буде обійтися без збройної інтервенції Америки в Ляосі, проти якої — за всією вірогідністю — виступили б, за корейським зразком, полчища червоного Китаю з масивною допомогою від СССР. Але існують також поважні дані, що Москва, яка перейняла була провід в допомозі ляоським комуністам, виявить свою „миролюбність" і погодиться в принципі на пропозиції, сформульовані згаданою англійською нотою з минулого четверга. Вона може дозволити собі на цей „миролюбний" жест, бо — як правильно стверджують американські коментатори — згода Заходу на переведення в справі Ляосу 14-членної міжнародної конференції з участю комуністичного Китаю дає знамениту вихідну позицію для Москви й Пейпінгу „погодитися" на такий новий компромісовий „невтральний" уряд Ляосу, який не буде великою перешкодою для переходу в Ляосі влади цілком у комуністичні руки — без війни. У цьому ж власне й полягає теорія співіснування за рецептою Нікити Хрущова.

Покищо пересунено могутні американські воєнні кораблі до берегів Ляосу й проведено — на всякий випадок — приготування до збройної інтервенції. Якби ЗДА зробили б те саме у відповідь на розпучливі заклики мадярських повстанців і пересунули були свої війська над кордон Мадярщини, то Москва напевно стрималася б із вмаршем своїх танків до Будапешту. Вона завжди завертає, коли побачить, що її „мирні" завоювання дійшли до межі, за якою має початися гаряча війна. Широкий світ так уже знає цю комуністичну політичну стратегію і тактику, що ні в одній західній столиці, а тим паче в широких американських колах, не видно тепер найменших познак воєнних настроїв. Люди слушно не вірять у війну. Коли ж вона й вибухне у Ляосі, то, мабуть, обмежиться „малою війною" — з великими людськими жертвами, але без участи атомової зброї. Хоч, з другого боку, Ляос — це одна з тих бочок пороху, яких нині у світі багато, і вибух кожної з них може струснути цілим світом.

В що варто вірити?

В п'ятницю 24-го березня заходом редакції американського щоденника „Ню Йорк Трібюн" влаштовано дискусійний форум представників молоді різних країн світу. Обрані шляхом контесту, проведеного міністерствами освіти, юнаки і юначки віком від 16 до 18 років репрезентували інтелектуальну еліту молоді своїх країн. Зацікавлені в зовнішньо - політичних і внутрішньо - політичних проблемах сучасности, вони дискутували в рямцях згаданого форуму на такі теми, як: „У що варто вірити?", „Як може одна нація допомогти іншій?" і „Якого світу ми прагнемо?".

Найширшою і найцікавішою була дискусія на тему „В що варто вірити?". В цій дискусії брали участь представники Ісляндії, ЗДА, Японії, Пакістану, Південно - Африканського Союзу, Об'єднаної Арабської Республіки, Данії, Югославії, Бірми, Великої Британії, Норвегії, Німеччини, Федерації Родезії і Ньясаленду, Туреччини й Ізраїлю. Відкрито, сміливо й щиро говорили вони про найсуттєвіші проблеми нашого часу: про віру і право на сумнів, про релігію і демократію.

Характеристичною ілюстрацією панівних серед молоді світу настроїв був початок дискусії, зокрема виступи представників Ісляндії і Японії, які майже однозгідно ствердили, що найосновнішим правом сьогоднішньої молодої генерації є право сумніватися в усьому і доходити до пізнання правди власним зусиллям, досліджуючи причини і корінь усіх речей. Репрезентант Ісляндії Сверрір Гольмарссон ствердив, що абсолютна, безкритична віра в щось може бути дуже небезпечною річчю, яка веде до фанатизму, обмежености в думанні й упереджень. Гірким досвідом прозвучав голос репрезентанта Японії, який заявив, що після другої світової війни японська молодь почала сумніватися в усьому — в уряді, в суспільному ладі, в стародавніх традиціях, вважаючи їх за причину війни і поразки. Проти потреби критично ставитися до всього виступили, знову ж дуже характеристично, з одного боку репрезентантка ЗДА, яка заявила, що кожна людина повинна в щось вірити і мати якусь позитивну ціль, а з другого боку — представник Пакістану Раза Алі, який поставив під знак запиту потребу в усьому сумніватися і підтвердив свою глибоку віру в ідеал демократії.

Порушена Разою справа демократії започаткувала широку виміну думок над ефективністю демократичного ладу. Згаданий уже представник Ісляндії заявив, що демократія — дуже неуспішна форма правління, яка вимагає великих поліпшень. Його підтримав другий представник Пакістану, Єангір Малік, який ствердив, що демократія є найкращою розв'язкою всіх світових проблем але вона мусить бути гнучкою.

Інтересним був виступ Верослови Івковіч, репрезентантки Югославії, єдиної з комуністичних країн, заступленої на форумі. Вона заперечувала проти того, що, мовляв, людські і універсальні цінності можна знайти тільки в західніх цивілізаціях, і закликала до ототожнювання світу з людством — з людьми. Цікавими були думки учасників форуму про релігію, підкреслені заявою репрезентантки ЗДА, що вона вірить тепер в Бога більше, як колись, і в справі атеїзму, причину якого репрезентанти Родезії і Ньясаленду пояснювали неспроможністю доходити до чогось і щось відкривати.

Закінчилася дискусія виступами представників Норвегії, Південної Кореї, Туреччини й Ізраїлю, які підкреслили, що сучасна молодь має менше ненависти і більше надії, і висловили переконання, що люди є добрі і кожна країна й кожна людина повинні мати свою свободу.

Дискусія була не тільки цікавою, але й повчальною. Вона довела, що молодь глибоко інтересується основними проблемами сучасности і наполегливо шукає виходу із нинішньої світової кризи у вірі в Бога і добрість людей.

„ОРГАНІЗОВАНА ЛЮДИНА"

Соціологи однозгідно стверджують, що від деякого часу наше суспільство переживає т. зв. менаджерську чи керівничу революцію. Вже тридцять п'ять років тому американський економіст Берле в книжці „Модерна корпорація і приватна власність" звернув увагу на те, що екзекутивна сила в промислі переходить від його власників до керівників. Тепер це вже дійсність, що великими концернами, які постали як приватні підприємства, керують фахові керівники, що творять окрему касту. Народження цієї нової суспільної групи, хоч і не привело до відкритої революції, як це було у випадку з буржуазією чи пролетаріятом, зрушило суспільність так, що соціологи говорять про безкровну революцію. Ми ясно бачимо, як увесь провід нашого суспільства переходить в руки цієї нової групи керівників - менаджерів.

Технологія зродила поняття масовости: масової продукції, концентрації людських мас у великих містах, масового споживання. Це умасовлення цивілізації тягне за собою потребу великої організації, яка могла б керувати масовим життям, а сама організація вимагає нових провідників. Технологія і масова продукція принесли заможне життя, і тому суспільство не надто тривожиться тим, що нова каса керівників перебирає провід у свої руки. Однак, концентрація сили викликає тривогу у соціологів, головно тому, що концентрується вона не так в руках людей, як в рамах організації, якої людина стає невільником.

Цю проблему яскраво насвітлив співредактор передового економічного місячника „Форчен" Вілліям Вайт, у виданій в 1956 році книзі „Організована людина", що досьогодні є „бестселером". Вайт присвятив кілька років дослідженню змін в американському суспільстві, спеціяльно обсервуючи зростання нової групи керівників - менаджерів. У своїй книжці він поставив проблему так, як вона стоїть з давен-давна: конфлікт між одиницею і суспільством. Вайт заявляє, що давній міт, який допоміг Америці вирости на економічну потугу: індивідуальна ініціятива і персональна амбіція окремої людини, виявляється тепер у конформізмі і загальному пристосуванні до потреб суспільства. Особи, які після індустріяльної революції в 19-му сторіччі своєю ініціятивою піднесли американську економіку, створивши величезні підприємства, вірили — як це читаємо у Макса Вебера — в потенціял одиниці-провідника, були вірні протестантській етиці. Технологія і масовість, з одного боку, брак індивідуальної сили у спадкоємців цих великих індивідуалістів 19-го сторіччя та різні інші чинники, з другого боку, зродили нову віру в людину, віру в соціяльну етику, яка ставить на першому місці групу-колектив, як джерело творчости, і спільну працю. Є теоретики, які вірять, що на цій плятформі заникне конфлікт між одиницею і суспільством, бо тут можна буде погодити особисті аспірації людини із загальними потребами суспільства.

Вілліям Вайт всю свою увагу сконцентрував на новій, організованій людині, яка не лише працює для організації, але й належить до неї. Хоч ця людина має сантимент до особистої ініціятиви і до протестантської етики, все ж вона хоче користати з усіх благ (з добробутом на першому місці), що їх дає організоване життя, і тому з більшою силою віддає себе соціяльній етиці. Сама організація масового життя відіграє найважливішу ролю в житті теперішньої людини. Не лише продукція, але все життя одиниці залежить від організації. Якої великої організації потрібно лише для того, щоб людина могла дістатися з дому до місця праці і назад!

Соціяльну етику характеризує не лише повна увага для потреб суспільности, але й увага для науки, для спільного людського чину. Через освіту, яка в Америці опанована прагматизмом философа Дюї, нова людина приходить в життя вже індоктринованою. Коледжі, в яких підупали гуманістичні науки, а розгорнулись т. зв. прикладні науки, головно технічні, достосовують свої програми до вимог корпорацій, які затруднюють випускників високих шкіл. Що більше, самі корпорації мають широку сітку власних шкіл. Найгірше те, що сама одиниця не хоче бути індивідуалістом. Студентська молодь поголовно вибирає практичні фахи і після закінчення студій шукає місця у великих корпораціях. Вся праця там ведеться групами, так званими „тімами", і хто не вміє укластися в таку групу, для того нема місця в корпорації. Великі корпорації не бажають пристосовуватись до науковців, навпаки, вони хочуть, щоб науковці пристосовувались до них. Навіть в літературі, як завважує Вайт, прославляється не індивідуальний герой, а герой - суспільство.

Моральна віра організованої людини — це співпраця, яка є вирішальною силою в її житті. „Організейшен мен", що став новим керівником в нашому суспільстві, живе на передмістях, створюючи там громади, зовнішньою ознакою яких є толеранція, ввічливість і передусім громадський дух. В цьому й криється, на думку Вайта, найбільша загроза. В цих передміських громадах виростає нове покоління керівників в повному довір'ї до соціяльної етики, покоління пристосуванців без творчої ініціятиви. Тож Вайт не лише насвітлює нову ситуацію в нашому суспільстві, але й закликає до боротьби з новим ідолом, бо чим більше людина прив'яжеться до організації, тим важче буде їй встоятися перед її вимогами.

Проблема, яку насвітлив Вайт, широко дискутується. Організаційне життя притаманне не лише Америці, воно вже є дійсністю в кожній країні з високим економічним потенціялом. Лише в одному тижневому додатку лондонського „Таймсу" зрецензовано шість економічних творів, присвячених цій проблемі, однаково важливій для капіталістичної і для соціялістичної економіки. Автор одного з рецензованих творів (Д. Ґранік: „Червоний адміністратор"), насвітлюючи проблему організованої людини в Совєтському Союзі, стверджує, що ця проблема стоїть там у тій самій площині, що й на Заході. Як звичайно буває в революціях, большевицька революція витягнула нагору нових керівників, але вони — не ті люди, які робили революцію. Верхівка Совєтської імперії це нові керівники, і це теж люди організації — бюрократи. Що більше, Совєтський Союз уподібнюється до західнього капіталістичного світу своєю економічною політикою. Отже, проблема людини, яка переживає кризу під тягарем організованого життя — вселюдська.

Соціяльна етика має своє пояснення у філософії, ба навіть нав'язує до міту, якого людина постійно прагне. Колись міти розповідали про гераклів і прометеїв, про багатирів, які могли вирвати дуба з корінням чи зрушити гору з місця. Сучасна людина теж вірить, що можна зрушити гору з місця, але для цього треба об'єднаних сил, колективу. Философ Рассел говорить, що людина йде крізь глуху ніч в оточенні сліпих сил природи. Але йти і перемагати ці сили людина може лише тримаючись за руки своїх супутників.

Історіософ Тойнбі, цей британець, який уміє сильним словом стати в обороні людини, говорить, що доля людства — на грані! Вона стала карликом під натиском суспільства титанічної продукції. Найважливіше ж те, що людина, яка звичайно була повільним і пасивним мулом, втрачає силу опірности. А тим часом в новому суспільстві, опанованому атомовою силою, влада вимагатиме від людини ще більшого послуху і дисципліни. Таким чином, каже Тойнбі, людина без фізичного винищення втратить свою особовість. Проблема справді величезна. З одного боку ріст населення нашої землі і справа його прохарчування вимагають плянової економіки та масової продукції, а разом з тим організаційної машини, в якій людина стає бездушним кільцем, а з другого боку людина хоче залишитись людською істотою і затримати свою особовість. Тойнбі відкидає взагалі думку про якусь колективну творчість, що її проповідує соціяльна етика. Ніякий колектив не створив ніколи поеми чи симфонії, не намалював картини, не запроєктував моста чи будівлі. І Тойнбі закликає людей духа протиставитися новій етиці, що веде до дегуманізації. Людину організації вважає цей учений бездушним бюрократом, і закликає творчих людей боротися з цією бездушністю. Без прямого натиску комунізму західній світ сприймає соціяльну етику, яка несе поневолення людської особовости, без атомової війни людство може здегенеруватись і втратити ті високі властивості, що їх віками розвивав гуманізм. Орвел у своєму романі „1984" провіщав епоху насильства над людиною. Письменник Гакслі вважає, що людина сама стягає на себе насильство, не бажаючи активно боротися за свою гідність. Роля нових провідників - менаджерів у цій боротьбі дуже важлива. І тому проблемі нових „босів" у житті нашого суспільства, де головним мотором є організація, віддають таку пильну увагу.

Т.

ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ В ПАРИЖІ І ЛОНДОНІ

Лондон. — Наша еміграція таки вміє робити несподіванки. І не лише прикрі, а й дуже приємні. Якщо кілька років тому наймодніше було згущувати фарби, пишучи про стан еміграції, то сьогодні є підстави для певного оптимізму. При всьому занепаді певних форм нашого життя, можна з певністю сказати, що занепадають в багатьох випадках ті форми, які віджили, а еміграція підсвідомо знаходить шлях до виявлення себе в формах нових, більше відповідальних для сучасного моменту й сучасних потреб.

Маємо на увазі святкування українською спільнотою на чужині століття з дня смерти Т. Шевченка. Досі наші щорічні святкування дуже часто мали характер невпинного переконування самих себе, що Т. Шевченко — великий геній. Це було і є добре та потрібно. З Шевченкового бо слова ми будемо вічно черпати безсмертні цінності, в ньому кожне покоління знаходитиме духові вартості для себе. Але цього мало. Еміграція, якщо хоче сповнити своє завдання, повинна в своєму оточенні поширити свої ідеали. Коли мова про Шевченка, то повинна своєму оточенню сказати про його велич. Досі ми мало звертали уваги на це, коли не рахувати таких чи інших видань чужими мовами. В масі наній ми цього завдання не виконували і навіть не прив'язували до нього ваги.

Першою несподіванкою, першою революцією в цьому відношенні була постанова українців Канади побудувати пам'ятник Пророкові у Вінніпегу. Тут бо діло не лише в самому пам'ятнику, а в тому, що він буде свідком нашої присутности на урядовій площі Вінніпегу. Плян посвячення пам'ятника в рамках здвигу всіх українців Канади — це вже (на американський спосіб) спроба винести Шевченка і його духові скарби перед чуже оточення.

Плян побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, щоб цей пам'ятник говорив американській нації про Україну так, як говорить пам'ятник Косцюшкові й Пулаському про Польщу — це вже був дальший вияв нашого зрозуміння потреби тривких слідів серед чужинецької спільноти.

Вислід чи хід збірок на ці справи, які коштують дорого, дає незаперечний доказ, що наша спільнота на чужині розуміє потребу великих акцій.

Европейська українська спільнота не може й мріяти про подібні речі. З багатьох причин пам'ятник Т. Шевченкові в Парижі не стане поруч пам'ятника Міцкевичеві. Але й европейська спільнота вирішила стати на той же шлях амбасадорства, що ним пішла спільнота за океаном. І треба сказати, що стала на цей шлях якось несподівано, стихійно, підсвідомо, підкоряючись тому самому відчуттю потреби зміни форм нашої праці, що й спільнота за океаном.

Комітет, що мав завдання провести відзначення століття смерти Т. Шевченка в Парижі, довший час намацував свій шлях. Проєкти провести ці святкування у формах справді репрезентативних, зі спробою вийти поза українське середовище — початково вважалися фантазією, якої нема сенсу пробувати здійснити. Бо в Парижі нема відповідних мистецьких сил, еміграція у Франції не має на це відповідних матеріяльних засобів, не розпоряджає потрібними для цього зв'язками.

Але сталося чудо: академія відбулася в одній з найкращих концертових заль Парижу, з участю високої кляси мистецьких сил. Знайшлися засоби і залю оплатити, і привезти Візантійський хор з Утрехту, знайшлася й змога виповнити величезну залю, навіть змога притягнути чужинецьких слухачів і навіть скласти Почесний Комітет, в якому були політики, діячі й письменники тієї міри, що Жюль Ромен чи Андре Моруа, члени Академії Безсмертних.

Та на цьому не кінець. Париж влаштував цілий Шевченківський Тиждень, з доповідями і сесіями в французькій мові, з участю чужинецьких науковців, з Шевченківською виставкою, у Слов'янському Інституті Сорбони. Це вперше за 40 років своєї присутности у Франції наша еміграція вийшла на широкі води амбасадорської роботи серед оточення. Вийшла успішно, навіть дуже успішно.

Подібне сталося і в Лондоні. Тут Академія була ще більш репрезентативною, мала ще більшу участь чужинців, мала доповідь англійською мовою, що її виголосив доктор Лондонського університету. В рамах святкувань у парляменті відбулася зустріч українського громадянства з послами, присвячена пам'яті Т. Шевченка. Вперше в нашій історії під важкими склепіннями найстаршого парляменту, під славною вежею, на якій грає відомий у всьому світі „Біг Бен", пролунало ім'я Тараса Шевченка, говорилося про присутність української спільноти на Британському острові, говорилося про право українського народу на здійснення його ідеалів, сформульованих Т. Шевченком, борцем за свободу поневолених.

Може мати другорядне значення, що ці слова виголосив у святині британської демократії Моріс Мекміллен, син теперішнього прем'єра, але все це має своє значення. Може бути другорядним те, що були інші посли, що був молодий симпатик української справи син лорда Соммерсета. Але й це має своє значення, як межовий камінь, що визначає пройдений нами відтинок на шляху до визволення. Коли пригадати собі інші межові камені, то не можна не бути вдоволеним.

Коли бо подумати, що ще кільканадцять років тому ніхто не визнавав у Франції української національности, а сьогодні під нею підписуються амбасадори й політики з ряду голів Сенату, коли пригадати собі, що мені оповідали в Саскатуні, як 30 років тому люди боялися йти на виступ балету Авраменка, вважаючи, що неможливо, щоб українські шаравари могли безкарно повівати на сцені англійського театру, а сьогодні під портретами дюків Йорку відбувається коло Вестмінстерської катедри зібрання в роковини смерти Т. Шевченка, то не можна не бути гордим і вдоволеним.

І прийшло все це якось несподівано. Але не дармо. Це вислід величезної праці цілих поколінь. А уявімо собі, до чого б ми вже при цій нашій зрілості могли б дійти, коли б ішли до цього свідомо, організовано, цілеспрямовано, заощаджуючи час на сліпе шукання, використовуючи для цих успіхів всю енергію, яка йде досі на внутрішні чвари.

О. Д-вич

Володимир Янів

ШЕВЧЕНКО ВЧОРА ТА СЬОГОДНІ

(1)

У Парижі розпочався Шевченківський тиждень, організований спеціяльним Громадським Комітетом та Науковим Товариством ім. Шевченка. Вступом до тижня була урочиста Академія, влаштована в суботу 11-го березня в одній із найкращих концертових заль Парижу („Гаво"), при чому такої численної авдиторії не мала ще ні одна наша Академія. Святочне слово сказав проф. д-р В. Янів, і його друкуємо нижче, як єдиний орган. Крім цього до програми входили виступи відомого Візантійського хору з Утрехту під диригентурою д-ра М. Антоновича, сольові пісні у виконанні тенора Міри Сали - Старицького, деклямація „Кавказу" рецитатора О. Омельчука із мюнхенського радіо та рецитації перекладів Шевченкової лірики у французькій мові, — артиста паризького театру „Еберто", Жана Берже.

В неділю 12-го березня відбулася наукова сесія НТШ із доповідями проф. д-ра Ю. Бойка з Мюнхену, проф. д-ра В. Янова та літературного критика Е. Райса. В понеділок 13-го березня відкрито в залі Слов'янського Інституту виставку „Шевченкіяни", на якій виставлено дуже цінну колекцію книжок паризьких бібліотек.

В програмі тижня: Академія для французів з виступом [illegible] професорів, [illegible] протекторатом високих достойників (в тому числі: двох членів славетної Французької Академії), Наукова Сесія Міжнародної Вільної Академії в Парижі, Святочний Вечір у Польському Історично-Літературному Товаристві.

* *

Дивлячися з глибоким зворушенням на настільну книгу кожного українця, — сповнений болю та сили „Кобзар", ми звикли утотожнювати Шевченка з нашим найбільшим поетом; подивляючи в національній гордості ширину мистецьких обдарувань, пригадуємо його, як геніяльного маляра; усвідомлюючи, врешті, трагічну життьову долю з десятирічним засланням, величаємо в ньому революціонера, що струснув сумлінням сучасників, щоб врятувати нарід від загибелі й спрямувати спільноту на шлях модерної нації. Проте, це все далеко не вичерпує істоти! Цей зревольтований дух проти всякого зла і мерзенности був далекий від однобокого заперечення й пустошення, — він, навпаки, мав полонячі ідеали добра й правди, до яких непохитно прямував: Шевченкові поетичні візії вільної людини, щасливої сім'ї, дружньої громади, братерської спільноти без клясових протиставлень, суверенної нації на тлі людства, оживленого Христовими заповітами, — це величні соціологічні концепції, які чекають свого наукового дослідження. Шевченко — мислитель, який набагато перевищує те, що звичайно визначається поняттям поета, був рівночасно надхненим реалізатором своїх ідеалів, не тільки як бунтар проти існуючого, але й як послідовний борець за вимріяне. Грізний у священному гніві та їдкий в колючій іронії для сучасних, він з невгамовною силою малював пристрасно принадні картини майбутнього і в своїй беззавітній мужності та полум'янім патосі може бути порівняний єдино до старозавітніх пророків, які в нещасті кріпили братів віщуванням про прихід Месії:

Вокресцу нині, ради їх
Людей закованих моїх,
Убогих нищих!.. Возвеличу
Малих рабів отих німих!
А на сторожі коло їх
Поставлю слово!...

Скільки змісту в цьому шестистиху, що пригадує призначення безсмертної людини з відчуттям власної гідности й прометеївським вогнем та серцем, якого не розбити караючому орлові, як і сатані не виорати на дні моря поля, не скувати душі живої! Воля жити повнотою життя, а не тільки ходити чи — виразніше — валятися гнилою колодою, воля творити й залишити по собі тривкий слід — це основні мотиви Шевченкової поезії. Тому для нього найбідніші народи чи племена — щасливі доти, доки вони зберігають свободу: киргизи „уже голі, та на волі"; черкеси вдоволяються прісним хлібом та нужденною хатою, — чуреком та саклею, але по-геройськи боронять свої засіяні горем і политі кров'ю, окутані кригою чи мряками сповиті гори; а бездомні цигани на знак своєї вольної волі — співають. Тому то козаки у турецькій неволі за найбільшу ганьбу вважали

Вставать з чужої домовини,
На суд Твій праведний прийти
В залізі руки принести!

А вольній, справжній людині

Хочеться сповідатись,
Серце розповити
І хочеться — Боже милий!
Як хочеться жити,
І любити Твою правду,
І весь світ обняти!

Ці справжні люди, що бажають повного життя, краси й щастя серед найближчих, серед власної родини — це наче загальна любовна туга українця, що знайшла своє відбиття з Шевченкових думках; це наче народна пісня, якою гомоніла Україна, перелилася в поетові слова, щоб у новій, довершенішій формі вернутися назад до спраглих любови людей. Якою гармонією сімейного життя дихає опис вечора в Україні, коли в садку серед гудіння хрущів і співу солов'їв мати кладе спати своїх діток і сама лягає коло них... А яке пов'язання між трьома поколіннями в ідилії:

... Вийшла з хати
Веселая, сміючись, мати,
Цілує діда і дитя —
Аж тричі весело цілує,
Прийма на руки і годує
І спать несе!

Вартісні люди й щасливі родини творять разом дружні громади: і хто не пам'ятає з нас опису села в Україні, неначе писанки, що „зеленим гаєм поросло", в якім біліють хати, а вкруг цвітуть сади над яким сам Бог витає, радіючи синявою гір та могутністю Дніпра.

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

Ювілейні Шевченківські святкування в Сиракюзах, Н. Й.

Громадський Ювілейний Комітет почав Ювілейний Шевченківський Рік в Укр. Нар. Домі 26-го лютого. Коротку, але добру програму розпочав голова Комітету мґр. Ілля Городецький, який подав календар святкувань на цілий ювілейний рік, з'ясував суть Шевченківських святкувань й заохотив громадянство до участи. І. Пігуляк своїм гримучим голосом відрецитував „Заповіт". Проф. Ірина Крилова виголосила біографічну доповідь про Шевченка. Адвокат Мих. Пінкасевич віддеклямував зі зрозумінням уривок із „Івана Підкови" в англ. мові. Програму закінчено мистецьким читанням „Великого льоху", що в ньому взяли участь: як Душі — студенти Ліда Величко, Дарка Городецька і Дора Салабан; як Ворони — Ніна Новохатько, Олена Луцькович і Ольга Ривар; як Лірники — Михайло Середович, Дмитро Лозинський і Богдан Федорович. Цей вдалий виступ попередило коротке пояснення поеми, а закінчила його деклямація „Суботова", що її вдало виконала Ірина Будзяк. Погідні слова нашого національного Пророка про майбутню волю України підхопили чисельно зібрані слухачі, закінчуючи програму співом національного гимну.

12-го березня окремий Комітет Молоді під головуванням учня Петра Тимченка відбув Шевченківське Ювілейні Свято Молоді під кличем „Молодь Сиракюз у поклоні Тарасові Шевченкові". Багату і добре підготовану програму започаткував співом „Заповіту" діточий хор, що його підготовив проф. Микола Єржківський. Збірну рецитацію „Біля портрета" виконали найменші діти в гарних національних строях. Дбайливо приготовану доповідь виголосив голова Комітету Молоді Петро Тимченко. Коротеньке фортепіянове сольо виконав Ігор Копко, у стилевому строю гуцулика. „Учітеся, брати мої" — віддеклямувала гарно Надя Гусак. Вокальне тріо „Зоре, моя вечірняя" — Гані Возняк, Галі Тимченко й Ірини Купровської, при фортепіяновому супроводі Гані Купровської — показало, що наші дівчата вміють співати. В сольових партіях особливо вибивався гарний і сильний голос Гані Возняк. Богданна Жмур віддеклямувала „Три шляхи". „Похоронний Марш на роковини смерти Шевченка", муз. Лисенка — виконала на фортепіяні теж стилева гуцулка Ірина Купровська, а деклямація „Іржавця" у виконанні Ірини Богайчук закінчила першу частину програми. По перерві були ще дві вдалі сценічні картини — Васильченка „Під Тарасове Свято" та „Розрита могила", в яких взяло участь 30 дітей, від найменших до учнів середніх шкіл, всі в гарних національних строях, або ухарактеризовані відповідно до своїх роль. Програму закінчено живим образом „Воскресіння України", який викликав гарне зорове враження у чисельно зібраних громадян. Треба підкреслити, що молодь підготовлялась до мовних точок цього свята збірно і тільки найкращі із вибору оціночних комісій виступали на Святі. В цей спосіб усі діти засвоїли собі добре кілька віршів та життєпис поета. Збірну сценічну картину підготовила пані д-р Евгенія Єржківська при допомозі п. полк. Миколи Міхновського. Молодечий Комітет виконував свої завдання із молодечим ентузіязмом. Чистий дохід в сумі 115 долярів Комітет Молоді передав на будову пам'ятника Шевченка у Вашингтоні. Того ж 12-го березня Українська Радіо-редача присвятила ювілейним врочистостєм цілу програму, в якій відчитано „Заповіт" в англ. мові, передано „Заповіт" в музиці і врешті подано глибоку інтерпретацію „Заповіту" в слові — пера проф. Григорія Ялового.

Від 1—15 березня в головній бібліотеці Сиракюзького Університету відбувалась Шевченківська Виставка, влаштована мґ-ром Іллею Городецьким. Експонати були розміщені в 4-ох ґабльотках просторого вестибюлу бібліотеки. Твори Шевченка і про Шевченка, як літературні так і малярські, прикрашені зразками народного мистецтва, притягали очі навіть принагідних чи байдужих відвідувачів. „Кобзарі" молощо не всіх видань, від найстарших до найновіших, включаючи фотокопії першого „Кобзаря" з 1840 р. власности п-ні Людмили Волянської з Ютики, становили прекрасний перегляд спадщини Батька українського народу. З 16-тим березня цю ж виставку перенесено до міської публічної бібліотеки і там, розміщена в 6-ох ґабльотках в галях партеру і 1-го поверху, притягає вона увагу відвідувачів. Мґр. Городецький, сам професійний і кваліфікований бібліотекар, вложив на влаштування цих виставок не тільки багато праці і часу, але теж багато свойого пієтизму.

Не увінчались ще успіхом наполегливі заходи Комітету в справі названня одної із вулиць міста іменем Шевченка, хоч ця справа була вже двічі обговорювана на міській Раді, але д-р Олександер Ґудзяк, як член комісії, робить всі можливі старання і громадянство вірить в успіх, бо одинокою перешкодою є ... „трудне до вимови і спелування ім'я Шевченка".

М. Л.

Боффало в поклоні Великому Кабзареві

Підготовка до відзначення століття з дня смерти Великого Кобзаря України Тараса Шевченка в місті Боффало почалася ще з весни минулого року, коли на загальних зборах відділу УККА обрано було Шевченківський Комітет, очолений полк. П. Самутином. Цей Комітет увесь час провадив активну діяльність, роблячи все, щоб святкування відбулося справді якнайвеличніше.

Заслугою Комітету було те, що місто Боффало стало першим у ЗДА, де міська Управа в особі посадника міста, п. Франка Седіти проголосила рік 1961 — Шевченківським Роком.

У неділю, 12 березня, в національному домі „Дніпро" відбулася урочиста академія, присвячена пам'яті Пророка України. Велика заля, здається, ніколи ще не бачила такої кількости боффалівських українців — вони переповнили її поза береги.

Свято відкрив голова Шевченківського Комітету — полковник П. Самутин. Після вшанування Поета хвилиною мовчанкою та поклону Кобзареві від українських дітей, які пишними трояндами заквітчали великий портрет Тараса Шевченка, полк. Самутин прочитав листа від посадника міста. У ньому посадник Ф. Седіта висловив привіт і признання українській громаді Боффало за вшанування нею своєї Великої Людини, а також свій та волелюбного американського народу подив для життя й праці Т. Шевченка. „Вже попередньо, при нагоді проголошення 1961 року Шевченківським Роком, говориться далі в листі, я згадав був боротьбу Українського Народу за визволення з московської неволі і підкреслив, що тоді, як і тепер, Український Народ посвятив себе боротьбі за свободу й людську гідність".

Академія була інша, як у попередніх роках. Оригінальною було удекорування сцени, праці мистця Адама Антонишина, — великий модель „Кобзаря", із дерев'яними сторінками, які перегорталися під час ходу академії, щоб відкривати все нові й нові цитати з творів Шевченка та ілюстрації до них. Ефектовним, було прочитання слова письменника П. Куліша, що його він виголосив був у 1861 році, над ще відкритою могилою Шевченка у холодному Петербурзі. Незвичайним було також прочитання паном Дмитром Крихом спогаду А. Височенка про виставу театром Леся Курбаса Шевченкових „Гайдамаків" для розхрістаної маси червоних матросів у бурхливі пореволюційні часи та про величезне враження та духовний перелом, що його та вистава викликала. Нарешті кульмінаційною точкою була інсценізація новелі Василя Стефаника „Марія", в обробці д-р М. Лози, поставлена боффалівським Драматичним Ансамблем, під керівництвом режисера А. Антонишина. В інсценізації брали участь: пані Неоніля Стецьків, в ролі Марії, драматична гра якої заслуговує на особливе признання; панна Аля Ткачук — оповідачка; п. п. М. Проценко, З. Сасик, О. Ткачук, О. Чмола і Л. Лисак.

Змістовну доповідь про Великого Кобзаря д-ра Михайла Лози вислухали присутні з напруженою увагою. Мистецьку частину академії, крім уже згаданого, складали виступи мішаного хору „Боян" під керівництвом Івана Грицьков'яна та жіночого хору СУМА, очоленого Андрієм Морозом. Зворушливо виконали три пісні, на слова Т. Шевченка, гості з Торонта — жіночий квартет „Верховина". Нарешті — деклямації: поеми „Кавказ", по мистецькому виконаної п. Романом Слободинським та поеми „Іржавець", яку виконала пані К. Бурда.

Серед дальших плянів Шевченківського Комітету — академія „Молодь — Шевченкові"; концерт на честь Великого Кобзаря для американського суспільства; влаштування доповідей про Тараса Шевченка в коледжах та університеті міста; виставки творів Т. Шевченка по музеях та бібліотеках; радіо — та телевізійні передачі, присвячені Столітнім Роковинам; Шевченківський Здвиг Молоді, тощо.

О. Слобожанець

Перші добровольці Корпусу Миру від'їдуть в грудні цього року

Ню Йорк. — Директор Корпусу Миру Сарджент Шрайвер заявив на форумі щоденника Геральд Трібюн, що перші добровольці Корпусу Миру зможуть від'їхати за кордон вже в грудні цього року, відбувши потрібний вишкіл у ЗДА. Він сказав, що ті добровольці „будуть не тільки вчити в тих країнах, куди вони вийдуть, але будуть там також і вчитися". Шрайвер відповідав на побоювання деяких політиків, що між добровольцями будуть і прихильники комунізму, які в чужих країнах ширитимуть комуністичну пропаґанду, — що всі добровольці переходитимуть гостру перевірку своєї льояльности, і за кордон будуть висилані тільки ті, які виявляться якнайкращі. У цьому форумі брало участь коло 1000 осіб, між ними були 37 делеґатів із 34-ох чужих держав. Дискусії відбувалися в двох відділах в готелі Валдорф-Асторія. В програмі були виконані народні пісні і танки закордонних держав. Форум відкрив колишній амбасадор до Англії Джан Гей Вітні, який тепер є видавцем щоденника „Ню Йорк Геральд Трібюн".

● Бюро перепису населення стверджує на основі статистики з 1-го квітня 1960-го року, що число молодих американців і американок значно збільшилося в декаді від 1951-1960. В 1950-му році число американців у віці до 25-ох років становило 41.5 відсотка всього населення країни, а в 1960-му році воно виносило 44.5 відсотка — 79,800,000 на всіх 179,300,000 населення.

Зі Спорту

„ЛЕВИ" — „КІККЕРС" 1:2 (0:2)

Шикаґо, Ілл. — В неділю 12-го березня почалися тут змагання за чашу футбольного чемпіона стейту Іллиной, яку уфундував д-р ПетроПільще, мабудь, в 1906 чи 1908 р. Переможець гор здобуває цю чашу на власність — вона неперехідна. В цьому році зголосилися до гор за чашу 24 дружини, які змагатимуться системою до одної програної (програв — відпав).

„Леви" беруть участь в цих грах за чашу кожного року від початку свого існування, але тільки один раз здобули її в 1956 році, перемагаючи тоді у фіналі польську дружину Іґелс 2:1. Цього року зустрілися „Леви" в першій грі з німецькою дружиною „Кіккерс", яка два роки під ряд, в 1959 та 1960, здобула цей стейтовий трофей. Програну „Левів" можна оправдати тим, що наша дружина є тепер у переходовому стані переорганізації з огляду на велике число змагунів (деякі як Терлецький, Мелешко, Лоско вернулися з армії), тому саме склад дружини ще не стабільний. Є багато змагунів, деякі нові, і їм потрібно солідного тренінгу. В змаганнях проти „Кіккерс" наша дружина грала непогано, але напад не спромігся стріляти з низки нагод більше як одні ворота. Їх стрілив Караван із подачі Терлецького в 47-ій хвилині.

„Кіккерс" стріляли „Левам" двоє воріт в першій та десятій хвилині, а потім в більшості боронилися або бльокували свої ворота і виграли змагання досить щасливо. „Леви" виступили ще без найкращого напасника Стахровського, і тому напад, мимо дуже гарних комбінацій, був замало пробоєвий перед воротами німців, неточно, а то й слабо стріляв. Найкращим у нападі був Зенон Снилик на правому лучнику, одначе його прецизні подачі та випуски слабо використовував правий криловий Іван Лоско. На обороні заблиснув давною славою лівий оборонець Віктор Мелешко.

Треба сподіватися, що тренер та ланковий дружини зроблять деякі висновки з останніх змагань, переорганізують склад та позиції змагунів і будемо мати знов гарну футбольну дружину.

Петро Головатий

УКРАЇНСЬКЕ ФУТБОЛЬНЕ „ДЕРБІ"

СІЧ, ЕЛИЗАБЕТ — ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ, НЮАРК 3:3 (1:2)

Нюарк, 12-го березня. — Відплатні мистецькі змагання між двома нашими репрезентантами в Мейджор А Клясі, групі південь, закінчилися, як і перша зустріч, нерішено. Були це завзяті змагання, в яких не здійснились бажання перемогти.

Змагуни Нюарку, які вели 1:0 та опісля 2:1, не видержали нервово і втратили ініціятиву та двоє чергових воріт. Подібно сталось з Елизабетом, коли його змагуни не зуміли вдержати майже готової перемоги 3:2. Чорноморська Січ здобула вирівняння щойно у 82-ій хвилині гри.

Ворота для Нюарку здобули: З. Шпон, І. Саварин і Л. Луценко, Для Елизабету: Т. Калькадо, І. Маланчук і М. Вітюк.

Після цих змагань Чорноморська Січ веде в показнику Ліґи і коли в трьох останніх грах здобуде перемоги, тоді матимемо вдруге українського першуна в цьому стейті. Попереднього року першенство здобула Січ Елизабет.

Склад Чорноморської Січі: П. Бенедетто, Р. Презимірський, А. Жолудко, О. Дуткевич, Б. Марчук, В. Каздоба, З. Шпон, Л. Луценко, М. Гура, Т. Паук, Е. Кіралі Саварин, і Ґарловський.

Січ Елизабет: К. Гевко, І. Боянівський, В. Гарасим, Ю. Венцлер, Т. Понось, Ю. Фіорілло, І. Маланчук, М. Вітюк, Василькевич, Г. Гивель, Т. Калькадо і В. Конопасевич.

Чорноморська Січ (юн.) — Петерсон Доверс (юн.) 3:1.

Січ Елизабет (юн.) — Лейді оф Фатіма (юн.) 1:2.

Омелян Твардовський

Президент Кеннеді розмовляє в Білому Домі із совєтським міністром закордонних справ Андреєм А. Г. Громиком.

У Конґо переговорюють про відсунення бельгійських фахівців

Леопольдвіль. — До столиці Конґа прибули два репрезентанти Секретаріяту Об'єднаних Націй з Ню Йорку, ґанець Роберт Ґардінер і ніґерець Франсіс Нвокеді для переговорів з урядом Касавубу-Ілео над спокійною реалізацією останньої резолюції Ради Безпеки з 21 лютого ц. р. про відсунення всіх бельгійців техніків з конґолійського адміністраційного апарату. Протикомуністичні конґолійці твердять, що без бельгійських техніків конґолійські установи не можуть обійтись, бо просто нема ким заступити їх, тим паче, що в гру входять тільки вчителі, адміністратори, техніки, інженери і т. д., які володіють французькою мовою. Прем'єр Ілео в нараді з названими муринськими діячами з Секретаріяту ОН висловив у принципі згоду на реалізування згаданої резолюції у співпраці з Об'єднаними Націями, з тим, що конґолійський уряд застерігає собі право відкидати кожного присланого Об'єднаними Націями кандидата на місце, що його тепер займає бельгієць. Плянована раніше соціяльно-допомогова програма ОН в Конґо не вдалася. Замість плянованого „імпорту" туди 500 вчителів — прибуло лиш 130. З 56-х обіцяних сільсько-господарських фахівців почали працювати тільки 15. Політичний розгардіяш погіршив функціонування комунікаційних шляхів. Безробіття набрало характеру національної катастрофи. Економіка зруйнована, грозить інфляція, яка ще посилить і так жахливу нужду.

„Експльорер X" працює з успіхом, висилаючи інформації про магнетизм і електричні струми

Кейп Канаверал, Флорида. — Випущений 25-го березня новий американський сателіт Експлорер X" працює згідно з призначеним для нього пляном, висилаючи на землю дані про магнетичні поля і електричні струми в космічних просторах. В понеділок 27-го березня він дійшов до найбільшої висоти 123,000 миль над землею, і того ж дня в пополудневих годинах він почав спадати вниз. В середу вночі він має дійти до межі атмосфери, і тоді мав би зліквідуватися. „Експлорер X" висилає сильні сиґнали на землю. Після перших восьмох годин він зробив майже половину визначеної йому дороги — 60,000 миль, але пізніше його швидкість зменшилася внаслідок притягання Землі, і сателіт летів повільніше, подібно, як це діється з автом, яке їде під високу гору.

СССР хоче довести Об'єднані Нації до грошового банкрутства

Об'єднані Нації. — Бюджетова Комісія Об'єднаних Націй має вирішити в цьому тижні кардинальне питання, від якого буквально залежить бути-не-бути цієї установи: її нормальний бюджет у висоті $72,963.300 та надзвичайний бюджет на виконання програми ОН в Конґо у висоті $120.000.000, здебільша на утримання міжнародного війська ОН в Конґо. СССР відмовився відразу дати копійку на ту ціль, так само, як не дав ні сотика на утримання міжнародного війська в прикордонній смузі Ізраїлю та Єгипту, у пустелі Ґгази. Хоч ЗДА мають вплачувати до ОН 32.5% їх бюджету, проте насправді вплатили до кінця минулого року $60 мільйонів на їх місію в ОН, себто 50%. Якщо не поправляться впливи від різних інших держав до каси ОН, то дефіцит у зв'язку з місією в Конґо зросте в 1961 році до суми $80 мільйонів, себто перевищить їх нормальний річний бюджет. Покищо генеральний секретар ОН Гаммершилд рятував ситуацію позичками із інших фондів Об'єднаних Націй, але проти цього рішуче протестують большевики. Зрештою, треба буде всеодно позичені в тих фондах суми звернути, бо вони здебільша призначені на виконання довгоречинцевих проєктів у різних чужих країнах.

Вівер хоче об'єднати урядові аґенції в справах мешкань для старших осіб

Ню Йорк. — Адміністратор Федеральної Будівельної Аґенції Роберт С. Вівер, промовляючи в Інституті для продукції мешкань для старших осіб, заявив, що він плянує об'єднати теперішні три урядові аґенції, які займаються справою помешкань для старших осіб, в одну аґенцію. Одночасно він закликав приватних будівельників до дослідів в цій ділянці, щоб випродукувати найвигідніші мешкання для старших осіб. Тепер цією проблемою займаються: Федеральна Будівельна Адміністрація, Публічна Будівельна Адміністрація і Уряд Адміністратора, які не є координовані і діють на свою руку. Число старших осіб є більше від найбільшої робітничої організації, і перевищує число всіх фармерів у ЗДА, але досі замало дбали про приміщення для старших осіб, яких є понад 15 мільйонів. Уряд президента Кеннеді хоче рушити цю проблему, щоб дійсно щось зробити в цій, такій важливій ділянці, в найближчих роках.

Українська Хроніка

● **Військово-Історичний Інститут при НТШ** в Ню Йорку відбув останньої суботи, 25-го березня ц. р. в залі НТШ під проводом Директора Інституту сот. З. Стефанова сходини, під час яких д-р Микола Галій прочитав доповідь на тему „Закарпатська Україна в березні 1939 р.". Після доповіді розгорнулась дискусія, що в ній взяли участь пп.: З. Стефанів, Є. Стахів, Ю. Ревай, проф. Б. Загайкевич, д-р І. Козак, д-р С. Ріпецький, інж. Яворський, сот. П. Содол-Зілинський, проф. М. Чубатий.

● **Скрипковий реситаль молодого скрипака Яра Ласовського** відбудуться в рямках вечорів Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, в п'ятницю, дня 31-го березня ц. р., в год. 8-ій веч. У програмі реситалю твори композиторів Моцарта, Кореллі, Ґріґа, Ревуцького, Стратичука, Ласовського, Лятошинського. Акомпаніює п-ні Євгенія Чапельська.

Короткі Вістки

● **Сенатор республіканець** із Ню Йорку Кеннет Б. Кітінґ заявив, що звільнення совєтських шпигунів співробітника Об'єднаних Націй Ігоря Мелеха і Віллі Гірша, дехто міг би уважати за вияв угодовства у відношенні до СССР. Федеральний суддя в Шикаґо наказав звільнити з тюрми цих шпигунів, якщо вони виїдуть із ЗДА. Це сталося на рекомендацію генерального прокуратора Роберта Ф. Кеннеді. Сенатор Кітінґ закликає до чуйности і обережности при звільнюванні совєтських шпигунів.

● **На Женевській атомовій** конференції, яка почалась ще 31 жовтня 1958 року та відновилась в минулому тижні, наради посуваються черепашиною ходою серед дуже песимістичної атмосфери. Кожне засідання триває найбільше 20 хвилин. Ті засідання були виповнені спершу напастливою промовою Семьона Царапкіна, а потім з'ясовуванням окремих точок нової пропозиції ЗДА й Англії, які, поруч із Совєтами, є членами цієї конференції. Доля конференції залежна виключно від рішення Хрущова.

ПОТРЕБУЄТЕ дешевої позики? Якщо Ви є членом Українського Народного Союзу дістанете позику на свою грамоту й то на 4% річно! 65-ЛІТНІ! Ви все ще можете забезпечитися в УНСоюзі. Не зволікайте, надробіть утрачений час!

Вибори в Бельгії дали малі зміни в міжпартійному відношенні

Брюссель. — Парляментарні вибори, які відбулись в минулу неділю в Бельгії, принесли своїми вислідами дуже малі зміни в міжпартійному відношенні. Всупереч сподіванням, що виборці завдадуть дошкульну поразку Соціял-демократичній партії, натавровуючи минулорічний ґенеральний страйк, що потряс був цілою країною, так не сталося. Хоч керівна Християнсько-соціяльна партія залишилась найсильнішою і здобула 96 мандатів, (рніше мала 104) то Соціялістична зберегла свою силу, осягнувши 84 (раніше теж мала 84). Бельгійський парлямент нараховує 212 членів. Недавній генеральний секретар НАТО, колишній бельгійський прем'єр і міністер закордонних справ, Поль Генрі Спаак, який зрікся свого становища в НАТО і вернувся до бельгійського активного життя, був обраний до парляменту й у випадку міжпартійної коаліції увійде до нового уряду. У виборах найбільш виграли комуністи, які дістали 5 мандатів (замість два). Ліберальна партія дістала 20. Прем'єр Ейскенс подався до димісії.

Конґресмен Міллер має бути головою Республіканського Крайового Комітету

Вашинґтон. — З республіканських кол повідомляють, що провідники цієї партії погодилися в тому, що головою Республіканського Крайового Комітету має бути конґресмен із Ню Йорку Вілліям Е. Міллер, бо теперішній голова цього комітету сенатор Трустон Б. Мортон має зрезиґнувати зі свого становища коло 1-го червня, і тоді Комітет вибере нового голову. В політичних республіканських колах твердять, що найбільші шанси має конґресмен Міллер, хоч між кандидатами на це становище називають ще недавного секретаря внутрішніх справ Фреда А. Сітена голову республіканського Комітету в стейті Огайо — Рен Бліса та недавного головного поштмайстра Артура Соммерфілда. Мортон резиґнує, бо він старатиметься про перевибір на сенатора в 1962-му році. Конґресмен Міллер не викличе спротиву нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера, і вдоволить різні напрямки, які є в республіканській партії.

Традиційна „кутя" Відділу СУА в Ню Гейвені

66-ий Відділ СУА в Ню Гейвені провів святочно день 29 січня. Вже о год. 8-ій вранці в католицькій церкві св. Михаїла відправлено жертвовану Відділом СУА — Заупокійну Службу Божу і Панахиду за бл. п. Митрополита Константина Богачевського. Зібрані в церкві членки СУА приступили громадно до св. сповіди і св. Причастя.

Того ж дня увечері в церковній залі влаштовано спільними силами членок управи СУА для Союзанок і їх родин „Традиційну кутю". Парох церкви св. Михаїла о. Чомко помолився і поблагословив страви. Вечера пройшла в родинній атмосфері.

Голова Відділу п. Р. Яхницька, вітаючи гостей, згадала про наших братів на Рідних Землях, і тих, які ратуючи своє життя, опинилися хворі, без опіки і помочі на чужих землях. Просила для тих хворих залишенців в Европі не відмовити скромної лепти. Секретарка Відділу п. І. Гриневич перевела збірку, яка принесла на ту ціль $60.

Пані М. Косович виголосила доповідь на тему Українські різдвяні коляди. Доповідь була цікава, і приявні вислухали її з признанням.

Замітна була промова п. Маланчука. Відомий на терені Ню Гейвену громадський діяч-піонер, довголітній голова Народного Дому, УКК і інших товариств, говорив про початки Союзу Українок в Америці — приписуючи велику заслугу першим основателькам, головно голові нашої Централі, пані О. Лотоцькій. Тепер, сказав прелеґент СУА втішається успіхами і признанням і є одинокою, найсильнішою українською жіночою організацією в цілому світі. Діяльність СУА є добре всім відома і приходиться тільки побажати Централі і її Відділам якнайбільшого розросту.

Хор „Ластівка" враз з диригенткою М. Гижою співав під час вечері декілька колядок і народних пісень.

На закінчення п. Яхницька побажала всім „Многая літа", яке присутні грімко відспівали.

Олена Томоруґ,
прес. реф. 66 Відділі СУА.

Посмертна згадка

Теодор ХАРХУТ — довголітній член 238 Відд. УНСоюзу в Бостоні, Масс., помер несподівано в дні 13-го лютого 1961 року, на 70-му році життя. Покійний народ. 1891 р. в м. Озіна, пов. Зборів, Зах. Україна. Полишив у смутку сина Миколу, доньку Анну, та 4 внуків. Покійний втішався великою пошаною в громаді, завдяки своїй тихій та лагідній вдачі. Своїми щедрими пожертвами на народні цілі, а головно за щедру пожертву на будову величавого храму Божого св. Андрія у м. Бостоні, Покійний заслуговує на вирізнення. Похорон відбувся при участі Родини, Парафіян та Членів УНСоюзу, з церкви на цвинтар, де і Покійного поховано в українській секції Мон Гоф цвинтаря. — Вічна Йому Пам'ять!

А. Ремик, рек. секр.

ТАРЗАН, ч. 4622. Померой, поранив буйвола.

Незважаючи на інструкції, біла людина вистрелила насліпо в грізне стадо.

Розгукані бестії бігли далі в тому самому напрямку, тільки один буйвіл захитався і впав.

— Дістанете його, — кричав Померой. — Ні, — відповів незадоволено Тарзан. Він за кілька секунд встане... Поранений і небезпечний!